

LR Vyriausybės vadovui Sauliui Skverneliui

PASIŪLYMAS

Dėl pagalbos gyventojams

2020-05-07, Vilnius

Vertindami visuomenės ir Vyriausybės pastangas bei veiksmus kuo greičiau įveikti koronaviruso sukeltą situaciją Lietuvoje, siūlome tobulinti „Ekonominių ir finansinių priemonių planą dėl COVID-19“ papildant jį galimybe visiems Lietuvos gyventojams, nukentėjusiems nuo karantino, dvejiems metams suteikti vienkartinę beprocentę 500 eurų valstybės paskolą.

Pritardami, kad smulkiausiam ir vidutiniam verslui šiandien reikia padėti, Vyriausybės suplanuotuose veiksmuose dėl finansinės pagalbos pasigendame dėmesio daugeliui gyventojų grupių, ypač – gaunantiems vidutinės pajamas.

Esame įsitikinę, kad teisę į valstybės pagalbą turi visi Lietuvos gyventojai, kuriems ji yra reikalinga ir būtina: žmonėms turi būti sudaryta galimybė šia pagalba pasinaudoti tiesiogiai, ne vien tarpininkaujant verslui. Kitaip tariant, parama namų ūkiams ir parama verslui turi būti tarpusavyje derinama.

Todėl visiems Lietuvos nuolatiniais gyventojams, nukentėjusiems nuo karantino, valstybė turėtų pasiūlyti tiesioginę pagalbą – suteikti 500 eurų beprocentinę paskolą dvejiems metams, jei su tokiu prašymu kreipiamasi.

Tokios pagalbos poreikis ir administravimo mechanizmas:

- Vaikus auginantys tėvai prarado galimybę naudotis lopšelių, darželių, mokyklų paslaugomis;
- Dirbantieji prarado pajamas arba jos tapo nestabilios;
- Senjorų išlaidos medikamentams ir apsaugos priemonėms išaugo, sumažėjo šeimų galimybės su jais bendrauti;
- Per darbdavius negalima pasiekti daugelio gyventojų (savarankiškai dirbantieji, bedarbiai, namų šeimininkės);
- Tikėtina, kad dalis darbdaviams pervestų paramos pinigų gyventojų nepasieks;

- Informaciją, kaip pervesti lėšas daugeliui gyventojų valstybės institucijos jau turi, o tėvai, auginantys mažus vaikus gauna mėnesines išmokas;
- Gaunantieji pensijas yra registruoti „Sodroje“;
- Valstybinė mokesčių inspekcija (VMI) turi informaciją apie dirbančius gyventojus;
- Vidutinės mėnesinės Lietuvos gyventojų išlaidos yra apie 500 eurų, o dauguma gyventojų dėl epidemijos visų savo pajamų neprarado, taigi 500 eurų daugeliui būtų pakankama parama kelių mėnesių laikotarpiui;
- Jei žmogus yra paėmęs kreditą būstui, jis bankui sumoka apie 250 eurų per mėnesį. Tad parama būtų pakankama, kad iki karantino pabaigos nekiltų didelių problemų su paskolų už būstą grąžinimu.

Šiai pagalbai valstybės biudžete – pradiniam etape – siūlome numatyti iki 200 mln. eurų.

Pirmumą tokiai paskolai gauti siūlome teikti gyventojams, dirbantiems įmonėse, kurios yra įtrauktos į VMI sudarytą mokesčių mokėtojų, nukentėjusių nuo COVID-19, sąrašą.

Pabrėžiame, kad didžioji dalis lėšų, skirtų šiai paramai, į valstybės biudžetą sugrįš, tačiau grąžinant paskolą siūlome taikyti ir motyvacinę sistemą: jei paskola atiduodama iki sukakus terminui, grąžinti galima 10 proc. mažesnę sumą. Asmenims, kurių deklaruotos pajamos vienam šeimos nariui 2020 m. būtų mažesnės nei 500 eurų per mėnesį, tokios paskolos grąžinti nereikėtų.

Sukakus paskolos grąžinimo terminui, siūlome įtvirtinti individualų socialinės ir finansinės asmens padėties vertinimą, numatyti „saugiklius“ dėl beprocentės paskolos atidėjimo ar išieškojimo.

Norint, kad Lietuvos gyventojai pagalbos sulauktų kuo greičiau, šį siūlymą būtina nagrinėti skubos tvarka. Tokiu atveju žmones, paprašiusius tokios paskolos, pinigai pasiektų jau gegužės mėnesį.

Gintautas Paluckas
Lietuvos socialdemokratų partijos pirmininkas

